

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, szombat, október 8

A „KELET” előfizetési díja:

Vidre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 6 kr.	
Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.	
Szerkesztői és kiadói szállás: főter 12-ik szám.	
Hírlapok nem adnak vissza.	

Hirdetési díjak.

Egy négyzetes centiméternyi tér ára 2 kr.
Bátyegdf minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket felvesznek:
Bécsben: Oppelt Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36. Hassenstein et Vogler (Wallisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicitäts-Bureau. Budapest: Hassenstein, és Vogler hirdetés-könyv-irodája, Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapest Szervitátor 3. sz.

Elvittet cikkeket

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizenegyedik évfolyam.

Előfizetési felhívás

a „KELET” tizenegyedik évfolyamának utolsó, október—decemberi évfolyadára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 „ 50 kr.

A „Kelet” szerkesztősége.

A VÁRADY-ROHONCZY-ÜGYBŐL KIFOLYOLAG.

II.

(T.) Hogy azonban a képviselő testület minden insultustól ment legyen és tagjai ellen az áskálódás egyszer mindenkori megszüntetessék, a választási törvényekben ismét csak határozottan ki-mondandó: hogy az erkölcsi, mint minden más kifogások a választás után harminc napi időnek vannak alávetve, a mely határidő letelte után nemcsak, hogy a képviselő nem vétetnek, de a képviselő személye ellen, az országgyűlés folyama-alatt hangoztatott becsületbeli sérelmek, ha t. i. azok a választás előtti időkre vonatkoznak, — mint rágalmak, a legszigor-rubban fognak büntettni.

Igen is! Szent és sérthetetlen legyen a képviselő személye, a mint egyszer ki van mondva, hogy a bíráló bizottság által igazoltnak tekintetik. Legyen az szent és sérthetetlen egyesekkel éppen úgy, mint képviselőkkel, a képviselőkkel úgy, mint a sajtóval szemben, hogy a parlament és nemzet becsületét folytonosan gyalázó és alábasó gyanúsítások, sértő kifejezések, s a parlament méltóságát sárba tipró megjegyzések beszüntetessék.

Igen is! — Szabadságot kell adni a választókterületeknek arra, hogy kifogásolhassák a megválasztott erkölcsi ségét. Legyen a választás egy olyan tűzpróba, melynek nem merje magát alávetni az, ki tisztaságát nem érzi a szó legszorosabb értelmében. Ámde, ha egyszer e tűzpróbát kiálta, s az igazoló bizottság az ellene fel nem hozott, vagy alaptalanul felhozott vádak mellőzésével őt igazoltnak jelenti ki? az alatt a három év alatt, mely őt a nemzeti törvényhozás templomában, mint nemzeti képviselőt inaugurálja: sem szóval, sem cselekedettel ne merje bántalmazni, de senki sem!

A parlament méltóságának van erre elodázhatatlan szüksége, sőt belevonnámbe magát a hitel kérdését is. A válasz-

A KELET TÁRCZÁJA.

Hogyan halszik meg a nő?

(Rajz Schut Kornél életéből.)

— A. Houssaye-fő. —

(Vége.)

— Akkor minek elmenni? Én megszoktam már egyedül veled élni; a világ irigylő a boldogságot; nekem ott végező lesz...

— Kicsikém, jól tudod, hogy az élet nem csupán szerelemből áll; a világnak törvényei vannak, s azoknak engedelmeskednünk kell; magunkért kell élnünk, de élnünk egy kissé másokért is.

— Én, mond Erzsike, én csak te érted akarok élni.

E perczben a szokottnál még halványabb lett, térdére süllyedt a földre, s kedvesére emelvé könyökölt harmatos szemek.

— Elmegyünk, szívem? kérdé halkan.

A festő fölemelte, szívére szorította; s mig homlokát, haját csókjaival árasztá el.

— El kell kiáltott fel.

— Jó, szolt reszkető hangon Erzsike, legyen! Mi elmegyünk; de jusszon eszedbe majd, én, én nem térek vissza többé.

A festő nem fogta fel e szavak titkos értelmét.

— Te visszajössz édesem, szóla hozzá; lehessék én csak tíz hónapig veled, folyvást veled Anversben; meglátod, hogy visszajövünk ide, talán végtelen.

Beérték az erdő köz.

— Nem szeretnél, folytatá Schut Kornél

tások után lefolyt 30 nap alatt, minden oly hitelező, ki a képviselő fizetésére igényt tart, magát bejelenteni tartozik, ellenesetben a három év alatt a fizetés lefoglalásáról szó sem lehet. Ugyancsak az igazoló bizottság mondja ki tehát: valyon az illető képviselő, tartozásai következtében egyáltalán igazolható-e, feltételesen, avagy végleg igazolható-e?

Mindennek meg kellene történni a ház alakulása előtt, hogy olyan legyen aztán az a parlament, mint egy hozzá férhetlen szentség, mely előtt megdondulás nélkül vegye le a kalapot a nemzet minden fia, a mit ma annál inkább nem tehet meg, minél inkább gondolkozik; mert parlamentünk egyes tagjairól és pedig pártkülönbség nélkül, olyan szellő lengedez, mely bizony nem arra való, hogy a parlament méltóságát és tekintélyét megörizze, legyen a szellő susogása akár alapos akár nem.

Különösen szükséges lenne pedig e rendszabály a sajtó tulkapási ellen, mely a képviselők jellemének pellengérré állítását és bemocskolását, magán ügyeinek kidobolását, családi szentélyének feldúlását rendes pártgyűver gyanánt használja manapság, plane az éleztapok „urnak, bolondnak minden szabad” jelszó alatt annyira mennek, a mennyire testvér testvérrel, apa gyermekével, nő férjével szemben sem mehetne, s tudva tudván, hogy bizonyos dolgokért éppen azért nem tűnek zajt az illetők, mert nem akarják még inkább közhírré tenni, — hát oly határtalanok a kiméletlenségben, hogy azt kifejezni nem lehet. Annál inkább utálatos feyver pedig az ilyen, mert ki van téve neki mindenki, a legtisztességesebb és becsületesebb ember még leg inkább, a mennyiben gyengéinek világ elé hozatalát ez restelli legjobban; olyan ember pedig, kinek a neve nem található a föld kerekén.

Hát még az ezernyi gyanúsítás, rágalmozás, a legkiméletlenebb kifejezések és elnevezések. Én mindig csak magát a kormányelnököt veszem, mint kinek becsületesítése az egész ország előtt ismeretes; pedig hát volna-e kerület az országban, hol észbe járna valakinek a Tisza Kálmán jelleme ellen politizálni? Anyira felállál ő e tekintetben minden feltevésen, hogy ilyesmire gondolni még legnagyobb ellensége sem lenne képes. — És mi történik? Nem az ő kifogástalan jelleme gyanúsítatik-e a sajtó által a legkiméletlenebbül, és pedig nem politikailag, hanem saját egyéni becsületében megtámadva. A hazug, képmutató, az ámitó, a szolgalelkű, a csaló stb.

megpiheni ott ama tölgyesben, éppen kedvező helyed?

— Szeretnék, felelt Erzsike, de nincs már erőm; forduljunk meg; térjünk vissza; nem tudom, hogyan vagyok ma; de téged ne bántson ez; holnap indulhatunk.

Másnap reggel műtermében volt a festő, vázlatait, festményeit és könyveit rendezgette. A viszontlátás és otthonlét öröme elevenen rezdült meg szívében. Erzsike, a ki szobájában az ablaknál állt, melázza tekintett a messzeségbe s halotta, a mint kedvese a pajkos dalra gyújtott:

Csaplárosné, fehér színméz,
Merre jár, hogy felém se néz?
Habos söröt vár a poharam,
Tízest csókot az ajakam.

Rajzolni sem lehet azt az édes fájdalmat, mely e perczben átnyilallott Erzsike szívében; ez a dal volt az, a melyet Kornél az est óráiban pajtásaival énekelni szokott. Szíve majd megszakadt: szeméit az égre emelte s buzgón imádkozni kezdett.

A festő csak egyre énekelte, mind derültebb s derültebb hangulatra jöve vidám emlékeitől. A szegény leányka hirtelen összeszedte roskadozó erejét; fölkel s gyorsan a műterem ajtajában termett; a nyitott ajtónál megállt. A mint a festő homlolt fölfele, lihegő keblével s tévedő tekintetével megpillantotta, ijedten lépett eleibe:

— Erzsike, mi bajod?

— Mi bajom?... Hallgasd.

Es ama dalba kezdett, melyet Schut Kornél egyedülálló boldogabb napjaiban irt volt számára:

Nincsen élet, nincsen tív a világra,
Magányba' nő a boldogság virága.

— mindezek oly kifejezések, melyek politikai jellemet nem érthetnek a nélkül, hogy ne érintenék a magán jellemet is, mert a ki hazug, képmutató, csaló és ámitó a politikában, az mint magánember sem lehet más, holott a Tisza magán karakterének megtámadására a legbornirtabb ellenség sem érezhetné magát képesnek, mig így, a sajtó útján, a politika leple alatt összetörik és felforgatják, a mi lelke mélyében a leg-szentebb.

Azért hoztam fel ezt példa gyanánt, miszerint bebizonyítsam, mennyire szükséges a képviselő személyének biztosítása — minden tekintetben! Magántekintetben éppen úgy, mint politikai tekintetben. Legyen a személy maga sérthetetlen, a „csaló, a képmutató, a hazug”, szóval a jellemben vágó kifejezések legyenek bűnös cselekmények, s a törvény által okvetlenül megtorlandók.

Magának a nemzetnek érdeke az, hogy az a testület, mely az ország nevében ül együtt, mely az országot magát képviseli, — mind egészben, mind egyes részeiben sérthetetlen legyen; mert nevétség egy érzéketlen lobogó megsejtésén feljajdulni akkor, mikor a nemzet képviselőiben magát a nemzetet sérteni: h a z a f i s á g ! !

A juristitiumról szóló törvényjavaslat, mely a m. kir. igazságügyminisiterium osztályában szövegeztetett, s melyet a kormány még ez év folyamán szándékozik a törvényhozas elé terjeszteni eredeti szövegében — az „Egyetértés” szerint — következőleg hangzik:

Törvényjavaslat a törvénykezési szünetről.
1. §. A törvénykezési ügyekben a bírói hatóság gyakorlására szervezett királyi bíróságoknál évenként július hó 15-ik napjától augusztus hó 31-ik napjáig szünetlő tartandó, a mely szünetelés alatt a bíróságok működése felfüggesztésre nézve befolyással nincs.

2. §. A törvénykezési szünetlő alatt csak a következő és az azokkal kapcsolatos ügyekben tartható tárgyalás és hozható bírói határozat:

1. az 1877. évi XXII. tcz. 11-ik §-ának 5., 6. és 8-ik pontjaiban meghatározott ügyek;
2. az 1881. évi LIX. tcz. 13-ik §-ának 2-ik pontjában az f), g), h), i), k) és v) alatt meghatározott ügyek;

3. a zárlati és biztosítási ügyek;
4. a vásári bírósági ügyek;
5. a váltó- és kereskedelmi ügyek;
6. a csődügyek;
7. a választási jogosultságra nézve fölmorult ügyek és végre

8. a büntetések, valamint a büntetés végrehajtására vonatkozó ügyek.

Rejtve, titkon, százasor édesb, angyalom,
Ez az élet és ez a csók ajkamon.

Fű, fa, erdő, ajkad s szemed szólása,
Nekem a kéj, nekem az údv forrása,
Benn a város csallán és hamisan él,
Az én szívem eleped ott, elalél.

Lágy tavasz önt virulatot a rögre —
Beh szeretnék itt maradni örökre;
Majd a világ ha a szívem megölte:
Ide jövök, itt alszom el örökre.

A dal utolsó szavánál Erzsike kimértliten rogyott kedvese karjaiba: az életét lehelté ki utolsó szavával.

Schut ölébe vitte az abiak felé a reggeli friss levegőre; még egyszer felnyitotta szeméit s szolt:

— Istén veled, ez a dal nem szakasztja meg a te szívedet, megszakasztotta az enyémet... Ezután halkan mormolá:

Benn a város... az én szívem... ott... — Erzsikém! szívem Erzsikém! — kiáltott fel elkeseredve Schut Kornél, — életem élete, mi történt veled?

— Azt mondtad — szolt elhaló hangon a lány, — hogy el kell mennünk; én előttem megyek. Engedd maradjak itt; inkább szeretek itt halni meg.

Alig ejtette ki e szavakat, szeméi örökre lecsukódtak. Schut Kornél karjaiba vette, csókjaival borítá, mintha lelket akarta volna belélehelni.

Csak rosszul rajzolhatók kétségbeesését; egész napokon át sirva-riva járt, mint egy örtl. Ezerszer szívére szorította Erzsikét, de az nem ébredt föl öléseire.

Emésztődve jutott aztán eszébe, hogy néhány hónap óta a szegény leányka mindégro-

Az ezen ügyekben hozott bírói határozatok kiadására és foganatosítására szükséges intézkedések a szünetlő alatt is megteendő.

3. §. A 2-ik §-ban meghatározott ügyeknek elintéztetése céljából köteles mindegyik királyi járásbírósnál egy bírói tag a törvénykezési szünetlő alatt is megszaktítás nélkül működni; a királyi törvényezéseknél, továbbá a másodfoku, valamint a legfőbb bírói hatóságot gyakorló bíróságoknál pedig a szünetlő tartamára tanácsok alakítandók.

A segéd és kezelő személyzet a szükségesnek megfelelő számban alkalmazandó.

4. §. A törvénykezési szünetlő alatt működő bírák és bírósági hivatalnokok, az annak megfelelő szabadságidőben a szünetlő eltelté után részeselelnek.

5. §. A jelen törvény intézkedése által az 1869. évi IV. tcz. 18-ik § a hatályát veszti és végrehajtásával az igazságügyminisiter bízatik meg.

Az igazságügyminisiter legközelebb négy törvényjavaslatot fog a ház elé terjeszteni, és pedig a mult ülészekből visszamaradt három törvényjavaslatot a keresztyények és zsidók közti házasságról, a curiai bíraskodásról és az ügyvédi rendtartásról, továbbá egy-két paragrafusból álló javaslatot a királyi táblához kíségetéskép beosztandó bírákra vonatkozó s már lejárt felhatalmazásnak egy újabb évre való meghosszabbításáról.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Oct. 6.

Elnök: Péchy Tamás. Jegyzők: Baross, Duka, Tibád.

A mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván, hitelesítették.

Elnök bemutatja a belügyminisiterium által, melyben megküldi a képviselőházi szám-1878. évi október hó 18-tól 1881. június hó 3-ig, tehát három évi betételei és kiadásairól vezetett számadásokról szóló jelentését. Ezen jelentés kinyomtatás és a ház tagjai közt leendő szétosztása elrendeltetvén, napirendre tűzéséről a ház annak idején fog intézkedni.

A képviselő állással össze nem férő hivatalos el foglaltó képviselők az általuk viselt hivatalos állásról lemondottak. Tudomásul vétetik.

Teleky Domokos gr. Szolnok-Doboka megye Dees választókterületében és Várady Gábor Máramaros megye técsői választókterületében megválasztott országgyűlési képviselők megbízó leveleiket benyújtották. Kiadatnak az állandó igazoló bizottságnak.

A közmunka- és közlekedésiügyi minisiter átiratban tudatja, hogy Horváth Gyula országos képviselőt az 1881. évi LII. törvényekkel el-

halványult; hogy szívét gyógyíthatatlan bú emésztette, oly szívbeli szomorúsága, lelki bú, valami kimagyarázhatatlan baj megértette, hogy ez vitte sirba. Erzsike felette nagyon tudott szeretni. Felfogadta, hogy nem megy vissza Anversbe, hanem az erdő mélyén fog élni, elmélázgatva Erzsike suttogó emlékeivel.

Eltemette az erdő mélyére, oda, hol két tölgy búsan hajlik össze, mintha sirna: akkor vette észre, hogy arczképét nem bírja. Annak arczképét, a kit szeretettnek, rendszeren nem festjük le, mert vászonra tetheti-e egy imádott arcz eleven vonásait? Erzsikét festményeinek szíve közbe helyezte, mert arczát csak angyaltisztá vonásokkal tudta festeni; földi kedvesének képe angyali kifejezéstől volt illethe. Mikor örökre eltűnt szeméi elől, fájva-fájlalta, hogy friss benyomásából nem vonta el azt, a mi a kedves Erzsike arczának sajátos szépségét alkotta. Csupán álmaiban látta már, mint egy erdő mélyén vagy térs mezőn elillanó árnyat. De ez az arcz már nem a kora évek mosolygó leánykái volt, hanem a halvány és szomorú kedves arca, a melyet már halálal baj hervasztott.

Emlékezetéből tanulmányozva, kísérelte meg lerajzolni; de a mint ecsetje alatt az alak megelevenült, elégedetlenül dobta el, mert a kit a vászonra tett, az mindig a halott Erzsike volt.

Néhány hónapig maradt Schut Kornél a magányban, most már egészen egyedül. Nagy-bátyja Séghers Dánieltől értesült boldétéről, nyugtalankodni kezdett makacs viszontagsága felett, s egy este meglepte, a mint Van Thurenhoudt Erzsikét sirja felett merengve állt. A jámbor Máthé megjéjt, a mint Schut Kornél kimértlten, halvány arczát megpillantotta. A festő szívről szívről elbeszélte szíve történetét.

rendelt munkálatok foganatosítására egy év tartamára kinevezte, a kormánybiztosul kinevezelt Beöthy Andor pedig a Berettyó Hortobágy belvizevezető társulat kormánybiztosul egy további évre megerősítettett. Horváth Gyula hosszabb szabadságot kér. (Felkiáltások: Megadjuk!) Csánády Sándor ellenzi az engedély megadását.

A ház felállással szavazván, az engedélyt megadja.

Urváry Lajos összeférhetlenségi ügyét az összeférhetlenségi bizottsághoz kéri utasíttatni. — Oda utasíttatik.

Elnök ezután felolvasatja a mult országgyűlésről maradt kérvények jegyzékét. — Ezek az igazságügyi, pénzügyi és kérvényi bizottságokhoz utasíttatnak.

Ordódy közlekedési minisiter benyújtja a nagyikinda nagybecsereki másodrendű vasut építéséről szóló törvényjavaslatot az engedélykormányval együtt s kéri, hogy az meliöb-bi tárgyalás végett utasíttassék a közlekedési és pénzügyi bizottságokhoz. Hivatkozik arra, hogy Torontálmegyében ez idén a termés igen rossz volt s így ezen vasut építése egyuttal inségi munkákra nyujtana módot. Kivánatos lenne tehát, hogy a törvényjavaslat még a delegatiónk összejutése előtt tárgyalassék. Továbbá bemutatja a margitfalva-szolnokai helyi érdekl vasut építésének engedélyezéséről szóló jelentését, tudomás végett.

Elnök a minisiter óhaját értelmében mondja ki a határozatot.

Trefort közoktatási minisiter benyújtja a gymnasiumi és reáliskolai oktatásról szóló törvényjavaslatot. A közoktatási bizottsághoz utasíttatik.

Napirend szerint következett a bizottságokra tegnap történt szavazás eredményének kihirdetése. Az eredmény megfelel az általunk már közölt kijelöléseknek.

Elnök a bíráló bizottságokat és az osztályokat a holnap délelőtti folyamán alakulására ülés után rognak alakítani.

A napirend második tárgya volt a választási felirati bizottság megválasztása. A szavazatok megszámlálása céljából elnök az ülést rövid időre felfüggesztette.

Először elnök az ülés további folyamán, baa br. Kemény János foglalta el.

A napirendhez képest ezután a bíráló bizottságok tagjai felhívtak az eskü letételére.

Előbb felolvasattak a házszabályoknak az igazolási eljárásra vonatkozó pontjai s erre a bíráló bizottságok tagjai letették az esküt.

Hasonlóképp letették az esküt az összeférhetlenségi bizottság tagjai.

Végül a bíráló bizottságokhoz utaltattak sorsolás útján a kérvénynyel megtámadott vagy

— Jer velem vissza Anversbe, — szolt hozzá meghatottan a nagybátyja.

— Nem mehetek, — felelt a festő, — mig a rózsák ki nem nyílnak e sirhanton, könyeimmel áztatom.

Erre várakozott. Minden reggel kiment kedvese sirjához s letérdepelt. Vigasztalásért s lelke nyugalmáért imádkozott. Mig a patak-moraj és erdő-zugás titokteljes költészettel vegyült hangjába. Olykor úgy oda beszélt Erzsikéhez, mint a boldog perczek közepette. Lelkében viszályt érzte az együtt töltött időt, s nemcsak azt érezte, hogy elvesztette, hanem azt is, hogy boldog volt. És a hit, mely kedvesünk sirján szóla meg szívünkben, a viszontlátás örömeivel vigasztalta és azzal a reménnyel biztatta, hogy a kötelék, mely a földön lelkeiket mulólag egyosíté, örökkévalóvá lesz a siron tul.

Egy reggel bennső örömmel vette észre, hogy Erzsike sirján a harmatos gypen, két rózsza kinyíltott.

Leszakította, megcsókolta s szíve mellé rejté. Végre elindult Anversbe a kis Waellel, mely mintha rég osztottat volna gazdája szomorúságában. A kocsmá közelében haladt el. Pajtásaival találkozott, ezek csipkedni akartak titokteljes szenvedélye miatt; de a mint látta, mily halvány és levert, s mikor megtört hangon szolt hozzájuk, tisztelték fájdalmát; mindnyájan hallgatagon nyujtották felé jobbukat.

Schut Kornél egyik költeményéből ide jegezzük még e gondolatot: „A legszenvedélyesebb férfi sem szentelheti életét csupán szerelme tárgyának; a nő egyedül szerelmének él, és szerelmért hal meg.”

Francziából: A leost,

a c) pont értelmében kifogásolt választások s a sorsolás eredménye ez:

Az I. bíráló bizottsághoz jutott: Hollósy Károly és Pázmándy Dénes, a II-dikhoz ifj. gr. Ráday Gedeon és Mihajlovics Miksa, a III-dikhoz Reviczky Károly és Hermann Ottó, a IV-ikhez Sporzon Ernő és gr. Zselinszky Róbert, az V-dikhez Péchy Tamás és Mány Gyula, a VI-dikhez Porubszky Jenő és br. Kemény Gábor, a VII-dikhez b. Prónay Gábor, a VIII-dikhez br. Szentkereszty Béla, a XI-dikhez Vidovich György választási ügye.

Ezzel az ülés háromnegyed 2-kor véget ért.

LAPSZEMLE.

Tisza Kálmán és a szabad sajtó.

Ama toaszt alkalmából, melyet a magyar kormányelnök a szabadelvű-párt lakomáján a sajtó-tóra mondott, következőleg ír első vezércikkében a „Neue Fr. Presse“:

„A bölcs kormányfő, ki Magyarország sorsát intézi, hála illeti meg szavaiért, mert manapság ritka esete, hogy egy miniszternek bátorsága legyen, ama „hetedik nagy hatalom“ barátjának vallani magát, melynek kezét és támogatását gyakran keresik a kormányok, de ép oly könnyen meg is tagadják. Azt hinné az ember, miszerint igen természetes, hogy felvilágosult és népek egészséges fejlődésére gondoló államférfiak szövetségességeknek tekintik a közvélemény független, publicisztikai képviselőjét, a helyeit, hogy azt mint kényelmetlen ellenséget üldözzék. De minthogy a legmodernebb miniszter érdemnek tekinti, hogy vaskézrel megnehezítse a sajtó feladatát, a magyar kormányelnök úgy tűnik fel, mint „fehér holló“, mint éleslátó a vakok között és becsületére válik, hogy becsüli a sajtót — minden tekintet nélkül arra, hogy más államférfiak őt, mint javíthatlan szabadelvűt, tán megmosolyogni fogják.

Mi Ausztriában ama helyzet mellett, melyet a sajtónak teremtettek, nyíltan és hangosan ki mondjuk, hogy az irigység érzetével tekintünk Magyarországra, mely olyan államférfiakkal és sajtószabadsággal dicsekszik, melynek Európában alig van valahol párja. — A magyar határon túl a sajtószabadság nem elméleti fogalom; a sajtó oly részt vehet a közéletben, mely azt, mint „a haladás hathatós motorát“ megilleti. — A Lajthán túl a sajtó „tekintet nélkül a hatalmasokra“, hirdetheti és dicsérheti, a mit a közjó érdekében jónak tart és megpróbálja azt, a mit elvetendőnek ítél. Nálunk azonban egészen más állam-raison uralkodik. Itt épen a felett uralkodnak Argus szemekkel, hogy semmit se írjon a sajtó a hatalmasokra való tekintet nélkül.

„A magyar sajtó egy általánosan elismert tény, hogy elvi hívének vallja magát. — Mi el is hallgathattuk volna Tisza pohárköszöntőjét, de ebből egy egész fényár sugárzik ki az egy egésztest képező birodalom két felében uralkodó kormány és államelvek közti éles ellentétre.

Magyarországon mint egy sokat szellőztetett ügy újabb is bizonyítja, a sajtó az alkotmány ellen habár csak feltételes módon, intézett legyenyebb padással is erőlyesen szembe szállt, Ausztriában pedig az alkotmány a cseh közjoggal szemben „a kölcsönös jogtisztelot“ szerény állapontjára szállított alá. Az utóbbi évek alkotmányos fejlődésében volt egy pillanat, melyben bizsken tekintettünk munkánk gyümölcseire. Akkor külföldön „oly szabadságot kíván-

tak, mint Ausztriában.“ Oh, az a pillanat rég eltűnt! Azóta nagyon szerények lettünk. A dualizmus, melyet oly nehezen viseltünk el, elkezdte nézve kíváncsiságot lenni s ez idő szerint kíváncsiságaink — a Magyarországgal való paritásra redukálódnak!“

Az osztrák-magyar vámtársulat konferencia. Az Ausztria és Magyarország közti folyó vámtársulásokról következőket írja a „Neue Presse.“ A magyar biztosok két fontos követeléssel jöttek ide. Az egyik követelés a listvámnak a némettel egyenlő magasságban való behozatala, a másik a finanszírozás elegendő fölemelése. Magyarország azonkívül ragaszkodik a törvényesen megállapított petroléumvámmhoz. E postulatumokat Matkovics Sándor államtitkár, a magyar kormány képviselője fejtette ki a tegnapi ülésben. Az osztrák miniszterek a finanszírozás fölemelésébe, melyek tekintélyes jövedelmet hoznának az államnak, beleegyeztek, de Magyarország többi javaslatait csak ad referendum vették, mivel a kereskedelmiügyi és pénzügyminiszter nincsenek Bécsben. F. hó 4-én bejelentette dr. Bazant, az osztrák kormány kereskedelmi politikai referense, hogy a hó 5-iki ülésben indokolni fogja az osztrák kormánynak legfontosabb kívánalmát, a gyapjúárak vámtételének fölemelését. Bazant ki is fejtette az indokokat. A vámtölemelés az osztrák kormány javaslata szerint a következőleg vitetné kereszttel: az osztályozás megváltoztatásával egyik az ezen alosztályba tartozó árak, a melyek eddig a minimális tétellel voltak terhelve, most az összefoglalás után a maximális vámtétellel rovatának meg. A magyar küldöttek ellenozték a javaslatot, de azért kinyilatkoztatták, hogy ad referendum veszik, s jelentést tesznek rólok kormánynak. Az osztrák megbízottak nyilatkozataiból kivehető volt, hogy ha a magyar kormány ebbe beleegyezik, nekik sem lesz ellenvetésük a listvárn behozatala ellen. A vámtámokra vonatkozólag az osztrák küldöttek még nem tettek javaslatot.

Az „Ellenőr“ szerint a szabadelvű párt, a nemzet közszellemét magába, szívja megijlnt. Nemcsak számbelileg, de erkölcsileg is megereősödött. Visszatért önérzete, megszilárdult vezérelv. Visszatért önérzete, megszilárdult vezérelv. Visszatért önérzete, megszilárdult vezérelv. Visszatért önérzete, megszilárdult vezérelv.

Előtte van a mérsékelt ellenzék még inkább összezúzva, mint volt a legutóbbi országgyűlésen.

egységét képviselendi? Sennye, Somssich, Bitó, Apponyi, vagy épen Szilágyi Dezső, avagy ezek valamennyien?

Az „Egyetértés“ szerint ideges nyugtalanság terjed el mindenütt arra a hírre, hogy a danzigi találkozás után rögtön nagy sietséggel készítik a második fejedelmi találkozást.

Sokak előtt nagyon elfogadható magyarázatnak, tetszik, hogy monarchiánk szövetséges és baráti viszonya Oroszországhoz egyedül a béke biztosítására szolgál, nem bírhat semmi egyéb rendeltetéssel, csak hogy az ellenséges érdekeket phentesse, egymás irányában kölcsönös megnyugtást idézzen elő.

De alig, hogy a muszka-barátság napja

Ejféli körül zajra ébredtem fel könnyű álmomból, s azon foglalkozásnál leptem meg vendégemet, hogy meg akar fosztani minden vagyonomból, s készült szótlan távozni lakomból. Gazsága még ebben sem ért véget. Midőn megragadtam őt, s szemére vettem aljasságát, felragadt egy közelben álló fegyvert, s megtámadást intézett ellenem. En azonban nem vesztettem el hideg véretem, kikerültem a csapást, s nagyobb testi erőm által sikerült az elszánt ellenséget legyőzni. Ekkor aztán lábaimhoz csuszott, oly alávaló módon, mint csak azt ily elvetemült gazembertől várni lehetett. Joggal remeghettem a félelemtől, mert a rögtön ítélőbíróiás egész erejében fennállt akkor, s a hozzá hasonló gonosztevőkkel nagyon röviden bánt el. Tán át is engedtem volna a gyáva áruló sorsának, de mielőtt időm lett volna ezt tenni, leghőbb vágyamat oly csábító módon megvesztegette, hogy sietséggel, melylyel azt szabadságával elcseréltem, szinte feledém, hogy mit érdekel az alávaló vendégem.

Parancsomra kiűrtette zsebeit, s viszszaadta lopott kincseimet, miknek elvesztését kevéssé fájlaltam volna. Midőn azonban a nyomorult érez lábaimhoz gurult, a pénz darabok között egy ékszer csillogása tűnt szemembe, mely ép oly biztosan enyém volt, mint a többi mind, de melynek megpillantása oly bámulattal, s elragadtatással töltött el, mintha az égről aláhullott fényes csillag lett volna.

Egy sajátságos művi gyűrű volt ez, mely egykor atyámé volt, s melyet anyám, mr. Grahammal tett házasságáig mindig

újra felragyogott diplomacziánál láthatárán, a levegő már tele új hódítások eszméivel, Berlinből már jelentik, hogy Bismarck herceg teljesen helyeselte a „Times“-ben közzétett gyönyörűséges kalóztörvényeket, melyek pur et simple a török birodalom nemcsak európai, de ázsiai és afrikai területeinek végleges felosztására irányulnak.

BELFÖLD.

Beszterce, 1881. okt. 5.

Mialovich Győző 6-radnai m. k. bányahivatali főnök tegnap délután fél 4 órakor bekövetkezett elhunytának híre igen fájdalmasan fogja érinteni azon számos ismerőseit és barátokat, kik az ötvenes éveken innen hazánk azon regényes szép vidékén egészséggel, tanulmányi vagy vadászati érdekből megfordulva benne, a magáról megfelelő vendégszeretet, feláldozó hűbarátság, a mélyen érző hazafiság és a legnemesebb emberbaráti szeretet ritka példányképét tisztelni, becsülni és szeretni megtanulták. A boldogult, mint végzett „solmeczista, tüztértszi minőségben szolgált végig a szabadságharcot s az arra következők szomorú idők nehézségein keresztül a sorsnak kiváló szakképzettségei által is támogatott kedvezményei útján került az óradnai bányahivatalhoz, melynek csakhamar vezetője lett, s mint ilyen Szűsznar Ferencz derek tisztartása segítségével virágzása omele az addig meddőnek bizonyult bányamivelést. De ezen érdemét sokszorosau felülmulja a következetes igazságosság, méltányosság és szeretetteljes emberiség, melylyel a kezelése alá került bányamunkások föltétlen bizalmát, szeretetét és ragaszkodását kivíta, mi által a magyar hazafiságnak és alkotmány szeretőinek védőbástyát alakított olyan területen, mely főleg a naszdói iskolai alapok keletkezése következtében létrejött szellem ellenében ott megbecsülhetetlen fontossággal bír.

Vajha a magas államkormány ezen feletébb hasznos szolgálatokra kellő tekintettel lenne a halál csendes révébe bevezetett hű munkás családjának sorsa iránt teendő magas intézkedéseiben, s leandó utódja követné az elhunyt nemes emberbarát, pontos hivatának és lelkes hazafi áldásos nyomdokait nem csak hivatalos száraz tér korlátolt határain, hanem a sokkal nehezebb, de annival magasabb hazafi érdemek terén is! A legnehezebb feladatok harcában megpihent nemes barátunk legyen édes a jól megérdemelt nyugalom s a megszabott szíveknek balzsamát küldje el a vigasztalás anyagya!

Vályi Elek.

A történelmi társulatlól.

(Salamon Ferencz értekezése.)

Budapest, 1881. okt. 5.

Látogatott tlése volt ma a történelmi társulatnak, különösen a társulat tagjai jelentek meg nagyobb számmal. Az ülésen Pulszky Ferencz elnököl. Felolvasó volt Salamou Ferencz: A rómaiság hanyatlásáról Pannoniában, különös vonatkozással Aquincumra és vidékére.

Hogy mikor szűnt meg a rómaiság Pannoniában, arra nézve biztos adatokkal kimutatható megállapodásra nem jutott még senki a kutatók közül, s felolvasó is csak azokat az adatokat követi nyomról-nyomra, a melyek egy része arra mutat, hogy hogy 377 körül, Valentinián idejé-

ujján hordott, s azután az én birtokomba jutott.

E gyűrűt, mint drága örökséget, mindig nagy becsben tartottam, s ez is azon kevés értékes tárgyakhoz tartozott, melyeket magammal vittem, midőn mostoha atyám házából távoztam. E gyűrűt egy órával, s pár apróbb ékszerrel együtt Lucy birtokában hagytam volt, midőn Rio-ban elváltam tőle; s most annak megpillantása úgy tűnt fel előttem, mint sirulni jövő intés. Mindenkép igyekeztem kitudakolni foglyomtól, hogyan jutott hozzá, de az ember makacs hallgatásba merült. Most reám jött a sor, alkudozásba ereszkedni, s végre cserébe azon ígéretért, hogy elbeszélése végeztével szabaddon bocsátom, s nem adom át az itélőszéknek, sikerült kicsikarnom tőle egy oly titkot, mely a legnagyobb fontossággal volt reám néző. Elmondom neked rövid szavakban azt, mit hosszadalmasan, néha összefüggés nélküli mondatokban sikerült kitudnom tőle.

E férfi Grant Stefán volt, öreg barátom Ben fia. Atyja szájából hallotta volt anyád történetét és azon körülmény folytán, hogy a fiatal nő és gyermeke megérkezésekor Ben és gonosz neje között heves viták keletkeztek e felett, melyen bevészűdött emlékébe az eset. Elbeszéléséből kitűnt, hogy hosszas távollétem Lucy által becsületes, de bizalmatlan természetű tanácsadója, s barátja stigmazására, mint roszakaratu magára hagyás tekintetett.

(Folyt. köv.)

ből találtattak az utolsó római feliratos emlékek — ekkor szakad meg a római élet folytonossága — míg más emlékek későbbi adatok szolgálnak. Főlemliti azon feliratos követ, a mely Valentin, Valens idejéből Aquincumból való, továbbá azt a téglát, a melyet Esztergom táján találtak, s ezek szerint ez idő lett volna utolsó fellobbanása a római életnek Pannoniában. Hosszasabban foglalkozik felolvasó I-ör Valentinian császár uralkodásával, jellemzi ennek vadságát, s pusztításait Pannoniában. A világtörténelmi könyvek ugyan szelidítik e császár jellemzését, s úgy látszik, hogy Amianus Marcellinus egykorú író leírásának csak azt a részét fogadták el a történészek, a melyekben általános vélemény van Val. császár jelleméről, s nem az adatokat, a melyek felolvasó előtt egyedül elfogadhatók. Valentinian vad természetű volt. Mániaja volt a várépítés, s a határokon egyre erőseket emeltetett. Ez és a római vezérek perfid eljárása lázadásra birta a Rajnánál az allemánokat, meg a quadokat. A barbarok a Dunán áttörnek. Nem, mint hiszik, Aquincumnál kelnek át, hanem Sirmium ellen nyomultak. Acquitius kormányzó a betörés hírére északra — tehát Aquincum körül — vonja meg magát. A béke időközben helyreállt, s a barbarok Aquincum vidékét nem érintették. E háború feledésbe ment már, midőn Valentinian ismét megindítja az irtó háborút a barbarok ellen, s e háborúból győztesen visszatérve, Aquincumban nyugodja ki magát. Innen Sabariába helyezi át hadiszállását, a hol a quád követek elleni ingerültségében szélhűdés érte. II Valentinian következőt császári trónra, s császárra kikiáltása 365-ben történt, november 21-én Aquincumban, mert ily ünnepekre méltóbbnak és alkalmasabbnak találták ezt Szabariánál vagy Bregetiumnál. Ez az utolsó adat a római időkörből Aquincumra vonatkozólag. Ezután jön a bevándorlás időszak.

378-ban a hunnok dultak Pannoniában, azután barbar pusztítások váltak fel egymást; azután Gracianus császár 382-ig többször megfordult itt hadaival, mígmen Theodosius lecsendesítette a lázongásokat, s békét csinált Pannoniában, a mely 395-ig tart, a mit Theodosius élt. Ekkor ismét kitörnek a harcok, a melyről a pannoni szent Hieronimás oly sötét színekkel festi adatait, hogy mennyi vér folyt na pont, mennyi város pusztult el, stb. Egy 10 évvel később, 406-ból kelt leírása még zordanabb; akkor már a vadak és madarak is kipusztultak! Ez ugyan gyanús leírás, alapja annyiban van, hogy 370-ben csakugyan nagy pestis uralkodott. 401—410. a félelmes Alarik közelünkben volt, s elzárta a közlekedést a nyugati császárral és semmi helyére nem számíthattak Pannoniában. Ekkor Pannonia megsűnt volna már római tartománnyá lenni. Ez az emlék a „Notitia dignitatum.“ A notitiát 400—408-ig szerkesztettnek véve (behizonyult, hogy ekkor kelt) különös az, hogy ezzel a historicusok nem gondoltak, hanem átengedték azt a régiségbuváróknak. A jegyzék szerint a Duna mentét egy hatalmas római hadsereg őrizte, míg ennek háta megett Alarich serge sétált. Bármint legyen e fel nem vetett kérdésnek magyarázata, az bizonyos, hogy Aquincum 410. tájáig a népvándorlás első viharait kiállta: attól sokat szenvedett, de fennmaradt és a többi Duna melletti erősségek is fennmaradtak.

Áttért most felolvasó az Attila korára. Attilának legelőbb dolga volt a dunamelléti várak egy részét lerombolni. 441-ben Belgrádtól rombolta le a hun, Szirmiumot is hasonló sors érte. Ezekről Priscustól maradtak fen adatok, a ki 448-ban látogatva meg Attilát, Aquincum sem kerülhetett ki Attila várombolási szándékát, mint akkori írók említik. Későbbi adatok szerint azonban Aquincum ismét fennállt, sőt virágzik is. Sidonius Apollinarius, Attila halála után 458-ban említést tesz Pannoniáról s a virágzó Aquincumról. Sidonius költő volt s Pannoniáról általános jellemzést adva. Aquincumról szól kiemeléleg, bizonyosan badi dicsőség miatt. A második század óta Aquincum el halazias időket; Attila előtt komoly ostromnak azonban nem volt kitéve, s csakis ezután érhető hatalmasabb támadás, a melyet költői leírásra méltó hősiességgel vert vissza Itt tehát mindjárt két féle adathalmaz. Egyik szerint Attila alatt elpusztult Aquincum, míg Sidonius szerint azután virágzott csak, s ez utóbbi inkább elfogadható. Attila nem romboltatta le annyira várost, mint a hogy róla írják, s a mint Szabariát (Szombathely) megkímélte, ugy Aquincumra sem vonta rá az enyészett függönyét. Általában az Attilára vonatkozó adatok tévesek. Hazai krónika szerint még a nevére nézve is eltérnek, Badavarával is hasonlóképen vannak.

E város Aquincum neve még Attila után is fennmaradt s azt déli Franciaországba is ismerték. Attila székhelye nem Aquincum volt, hanem Szeged táján, s az e llenkező krónikáktévesek felolvasó szerint. Az sem helyes adat, hogy annak Attila adott volna új nevet. Elég az, hogy Attila romboló korszakát túl élte. Sidonius Apollinarius után századokig nincs említés, Aquincumról. A népvándorlás ezutáni részéről, Aquincumról keveset tudunk s ezért csak a Pannoniára vonatkozó általános jellemzést tesz felolvasó. Ezt pedig teszi a helynevek alapján.

E téren tett vizsgálódásai felolvasót arra a historiai megállapodásra vezették, hogy „helyneveink túlnyomó része nem római, sem magyar, hanem szláv és avar korbeli.“ Buda is ilyen s a hol a helynevet nem lehet a szlávra vagy rómaiakra redukálni, azok avarok. Tehát a rómaiság nyoma régen elenyészett.

A szavoknak és a avaroknak nincs mit dicsekedniük, hogy ők adták helyneveink legnagyobb részét, mert alattuk mentünk a római emlékekben gazdag korszak és ennek hagyományán mi csak úgy az ők kezükön át kaptuk s azért nem magyarok helyneveink.

A nagy fetszéssel hallgatott felolvasás után Szilágyi Sándor titkár tette meg jelentéseit. E szerint újabb 1 alapító (Sárosmegye) és 12 évdijs tag jelentkezett. Jelenti továbbá, hogy a közökt. miniszter a nemzetközi eszereszonnyra (könyvek, művek) vonatkozólag ártírt a társulathoz. Ily eszére való munkák vannak a társulat birtokában; s titkár erre vonatkozó ajánlata, hogy azok elcsereíhetők, elfogadhatók. Még néhány apróbb ügy bejelentése után az ülés véget ért.

A székelyföldi szövőipar.

Erdély összes részeiben a szövőszet határozottan a nők kezében van s ezek közül a székelyek, különösen a háromszékiek az első helyet foglalják el; a mi kintünk azon körülményből is, hogy a székelyek a szövőszet iránt időtől fogva annyi hajlammal és elöszereettel viseltek, hogy még mai nap is a legelőkelőbb uri házaknál a ház legnagyobb szükségletét ott-hon készítik el.

A székelyföldön, de különösen a falvakon nincs ház, melyben legalább egy szövőszék nem volna, a melyen a család által szükségelt szöveten kívül nagymennyiségben a piacra, vagyis a kereskedelem részére is szőnek.

A fonalat, minthogy rendszerint pamutból szőnek, a kereskedelem útján szerzik be.

Minden vidék más különleges szövőfajt készít. a) A székely szövőszeket leginkább Ilyefalván és Kézdi Szt. Lőleken készítik. A szentlélekiek telkeresik Moldovát, Romániát és 30—40 darab eredeti szövőszettel bejárják azokat a piacokat, a hol egy a románoknak, mint az ott tartózkodó magyaroknak 10—16 franko adnak el egy (90 cent, széles és 3.10 mt. hossz) rokolyának valót, a mely szövőszet a belöldi piacon 2 frt 50 krt vagy 3 frt 60 krt a legjobb körülmények közt is alig kaphat.

Nevezett szentléleki szövő asszonyok közül Bíró Gusztávné 3 szövőszéken a háznál s négyegy a házon kívül csak székely szövőszet készítet s ezekkel bejárja Csik-Gyergyó, Háromszék és Marosszék városait s annyira tanulmányozá a minták neveit, hogy minden vidéknek saját mintáit készíti. Ugyancsak ott Kozma Jánosné hasonló terjedt üzlettel bír. Dézsi Jánosné félév alatt csak piros gyapotfonalért Török Bálint üzletében K.-Vásárhelyen 230 frtot fizetett, mely fonálmenynység a más szint felhasznált fonálhoz (kék, fehér, narancssárga) ugyan áll, mint 1 a 6-hoz.

Ilyefalva közelebb jlevén a forgalomhoz, szövőszetei a kolozsvári piacon is annyira ismeretesek, hogy e helyről több nagyobb megrendeléseket eszközölnek. Hogy ezen szövőszetek itt nagy keresletnek örvendenek, oka leginkább abban rejlik, hogy egy a láncz (melyék), valamint a beverő (ontok) két-három szállal összesodort (serített) gyapotfonalból készítettnek; továbbá bordával kétszer-háromszor reá títve készítik azt.

Daczára annak, hogy a Székelyföld több helyén (kivéve Gyergyót) székely szövőszetek készítettnek, a szükségletet nem fozedhetik, minthogy egészen primitív eszközökkel dolgoznak. Nevezetesen: egyedül a lánczfonalat vásárolják serítve, míg ellenben a beverő fonalat a csőllőke-rek egy lassúsággal serítik, hogy egy szövő asszony, ki kézzel dobálja a vételtől és kétszer a bordával reá tít az ontokot, több fonalat fogyaszt el, mint a mennyit a másik seríteni képes. E körülményből magyarázható meg, hogy e szövőszetek oly drágák, továbbá abból, hogy Segesváron, Medgyesén a szászok ugyanazon székely mintákat gyors vetélővel s a fonalat 19 orsójú géppel serítve készítik s mivel szövőszékük gyors vetélővel van ellátva, ezenkívül a beverő fonál a 4-es gyapotfonál finomságának felel meg, — naponként 15 métert készít, ellenben a székelyha egész nap szorgalmasan dolgozik, legfőkébb 3 és fél métert képes produkálni.

Udvarhely városában a szászok példájára és intájára öt székely ember ugyanazon mintákat készíti s a mintákra feltékennyebb, mint a segésvári vagy medgyesi.

A székely szövőszet női ruhakelméket általánosán két nyúttal, lenköttéssel készítik s a változatos minták csak a különböző színekből összeszerített, valamint gyengébben vagy erősebben serített fonál leveréséből állanak elő.

Érdemesek a felleges székely szövőszetek, melyek kékre vagy pirosra nyomott fonalak keveréséből származnak.

*) Mutatvány az országos női-pár-kiallításról a földm.,-ipar- s kereskedelemügyi m. k. miniszter megbízásából Gelléri Mór által szerkesztett jelentésből.

Ha a székely szűttosok készítését az anyósztól meg akarják övni, a két helyen egy-egy modern serűgépelt kell a nép rendelkezésére bocsátani. Egyes legjobb szerkezetű eszközökkel valószínűleg ellátandók oly módon, hogy egy tanító csak a szűttos készítésére, a gyors vetélő készelésére és gyors fonálvetésre tanítaná meg a illetőket.

b) A fenyőágas (törtsárvó) pamut törülköző főleg Sz. Keresztúr vidékén készítik közel 200 széken, melyvel nemcsak egész Erdélyt látják el, hanem házias útján Szegedig is eljutnak, a hol darabját 25 kr-ával árúsítják, úgy hogy munkabér fejében alig marad 8—10 kr. Minthogy e nép kezdetleges székért dolgozik, naponként alig képes 3 dráma többet szólni s mert e népnél a szövés a fő keresetforrást képezi, ezért ez ipar emelése czéljából a nagyműdm., ipar- és keresk. miniszterium s az Udvarhelymegyei háziiparegyesület nyújtott segélye által egy szövőiskola felállítását lehetővé tette.

E tanulmány rövid — egy évi — fennállása által kifejtett üdvös hatást már a világkiállítás is lehet észlelni, a mennyiben vidékről már egy tökéletes s egész székben készített takaró lőn kiállítva.

c) A kendertörlek készítésével Uj Székelyen foglalkoznak. Ezek minta és kivitelre nézve igen kitűnők s Erdélyben, de különösen a székelyföldön még a legelőkelőbb családoknál is kedvelték. Ily törülköző ára 1 frt.

E magas áránál fogva nagyobb piacra nem tud szert tenni s ezért a kendergyapotos törülközők, valamint a tiszta kenderből készült törlek leginkább saját házi használatra készítettek. Váasarokon legfeljebb 40 drb-ily törle jó, egy, a mint a szövéséből kikerült a forgalomba. Többször tapasztalható azon körülmény, hogy kendertörlek egy évi használat után, tehát akkor, mikor a kender megpuhult, jönnék forgalomba, a midőn Erdély bármely előkelő családjánál igen kedvelt cikket képeznek. Udvarelymegyében majd minden családnál a kendergyapotos kendők a kedvelték s csak ilyeneket tartanak jóknak.

A tiz nyűstös kendők készítése a székely családoknál, mondhatni, mértéke volt az illetők képzettségének, minthogy a fonál fogása, a kozakak kiszámítása, főképen pedig a lábitók felkötése annyiról leányra maradt, s a tanulásra ritkán volt meg az alkalom. Innen van, hogy csak itt ott lehet olyanokra akadni, a kik ily kendőket készíteni képesek. Ha asztalterítőt ily mintára készítenek, nagy szélessége folytán két részről készítik s azután összevarrják.

Tiszta kender tiz nyűstös törülközőket és asztalterítőket az okból, mert a kender nem elég puha s így a láncfonalak közé nehezen ékelődik be, igen ritkán készítenek. Ellenben gyakran állítanak elő ilyen törülközőket és asztalterítőket gyapottal beültve, mert a mintát jobban kiadja s a szövötet lágyítja.

A kendercikkék magas ára a feldolgozás kezdetlegességében áll, vagyis mert a kender kezdetleges módon áztatják s török s mert kézzel ott fonalat kénytelenek használni, mely fonál előállítás költsége lényegesen túl haladja a gyárlonal költségét.

(Vége köv.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

Szigeti József legközelebb új színművet (bohózatot) írt a népszínpad számára. A mint a Pesti Napló írja, a főszerep Blaha Lujza asszonyunk van s az ő nagy alakító képessége kell hozzá, mert őt hat átalakulással, átváltozásokkal stb. fog járnai. Erőteljesen ígérkező új dolog már a napokban fog kiosztatni a szereplők között.

Országos könyvkiállítás. A jövő évi január 15-én a fővárosban megnyitandó országos könyvkiállítás, legnagyobb megállapodás szerint, négy csoportra fog osztatni. Az első csoportba a nyomtatást megelőző korból, a magyar nyelven írt és a legjelentékenyebb hazai vonatkozású latin kéziratok, s egyéb hazánkban létező oly kódexek kerülnek, melyek kiállításuk felnyitását mintaszerű diszitéstüknek fogva figyelemmel érdemelnek. A második csoportba jönnek a magyarországi nyomdászat fejlődését feltűntető könyvek, melyek Magyarországon bármely nyelven nyomtathattak 1711. évig terjedőleg, azon túl napjainkig az egyes nyomdák által jellemző vagy diszes kiállítás által feltűntető könyvművek következnek. A harmadik csoportba a magyarországi könyvkötészet régibb diszes példányai mellett az ez idő szerint működő hazai könyvkötők munkái jönnek. Végre a negyedik csoportba az egyes magánygyűjtők kiállításai és általában oly nyomdászati érdekességek helyeztetnek el, melyek a kiállítás céljait előmozdítják. A kiállítás történeti részének rendezésére bizottság alakult, mely Pulszky Ferencz, Ráth György, dr. Fejérfarkas László, dr. Ballagi Aladár, Csontos János, dr. Fraknói Vilmos, dr. Horváth Candid Lajos, Mailáth Béla, dr. Pulszky Károly, Szilágyi Sándor és id. Szinyei József urakból áll.

Regényvilág az évi folyama érdekes tartalommal indult meg. Révai (ezelőtt Rosenberg) testvérek ez életrevaló vállalat, mely most lép második évébe, a legmeglehetőbb pártolást érdemi. Eddigél a logsilányaqb külföldi hazai főcselekmények házálásával roították nálunk col porteurjeink az irodalom hitélet; e vállalat a legnevesebb hazai íróktól közöl műveket, s a külföldiek közül csak elismert tekintélyűeket ölel fel. Valóban ideje volt, hogy mint az Ország-Világ-gal egy magyar Illástrirte Zeitung indult meg, egy magyar regénylapnak adassék végre valahára élet Nem mintha mindeddig mi kezdeményezés se történt volna, — csak Jókai vállalatára kell emlékeznünk. De a lelket fen is tartani csak Révai testvéreknek sikerült. A „Regényvilág”, mely a múlt ősszel indult meg, első évfolyamában:

Tizkiváló nagyobb regényt tett közzé, n. m. Jókai Mór: Péter Péter, Veka Lajos: Kód előttem kód mögöttem, P. Szatmáry Károly: A honboldogitók, Bartalus István: A feltűdösök, Abonyi Lajos: Az özvegy tehénkéje című eredeti és Daudet Alfonz: Numa Reumestan, Galdos: Glória, Spielhagen: Quisiana, Gréville: Az asszony kegyelméből, Cantacuzene hercegnő: A kit kettőn szeretnek című külföldi regényeit.

Jövő évi folyama tartalmazni fogja: Jókai Mór: „Egy játékos, a ki nyerni” című nagyobb társadalmi regényt, melynek színlhelye hazánk gyöngye: Fiume; Tolnai Lajostól „A nemes vér” és ifj. Ábrányi K. től „Egy modern apostol”. Abonyi Lajos nagyobb szabású művet ír, melyben egy paraszt család történetét fogja leírni három különböző korban. A nagyobb mint első és önálló vége „Az ígért földje” cím alatt már ez évfolyamban fog közöltetni. Gróf Teleki Sándor „A selyem gyerek”, című társadalmi regény. Anő olvasó közönség körében folyó nyösen ismert írónő, Fagáné Gyújtó Izabella: „Múltak árnyai” című regénye és Degré Alajosnak egy újabb regénye szintén ez évfolyam programjába vannak felvéve.

— A „Regényvilág” évenként 6 frtnyi előfizetési árért 52 számot vagy 26 ötvés füzetet nyújt és így a legelőkelőbb és legjelesebb szépirodalmi magyar vállalat. (Előfizetési minden rendes könyveskereskedésben, valamint egyenesen Révai Testvérek kiadóhivatalában Budapesten.)

Az élő szárnyasok szállítása ügyében.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a kereskedelmi minisztertel az ügyben a következő közérdekű leíratot vette: 35357 szám. A kamara 1879 évi jelentésében a baromfi küldemények viteldijának mérséklése és élő szárnyasoknak gyorsárként szállítása tárgyában leíróval, a közlekedésiügyi miniszter ut felkérését folytán szíves volt a m. k. államvasutak igazgatóságát a tekintetben való javaslatára, illetőleg intézkedésre felhívni.

Ennek folytán nevezett miniszter az a. államvasutak igazgatóságának jelentése alapján arról értesített, miszerint a f. é. szept. 1-én életbe lépett új helyi díjszabás baromfi szállítására nézve oly kedvező határozmányokat és díjtételeket tartalmaz, hogy nézete szerint a tekintetben kitűnő intézkedéseket tenni egyelőre nem szükséges. Míg az eddig érvényes díjszabások szerint kőtrecekekben szállított baromfi után a terjedelmes árak díjtétele számítottak, addig az új díjszabás szerint az eddigénél is olcsóbb a rendes áru osztály díjtétele jó alkalmazása, mi által p. o. a kolozsvár-budapesti viszonylatban a 100 klm. utáni úszdíjtétel 398.2 krról 251.1 krra, tehát 147.2, vagyis 36.95 százalékkal csökkent.

A volt tiszavideki vasutvonallára éven p. o. 146 klm. hosszú szállítási vonalra a mérséklés 38.8 százalékal még kisebb távolságra az (75 klm.) körülbelül 37.5 százalékkal tesz. Az általános mérséklés tehát átlag 37.5 százalékkal számítható, a mely mérséklést elégségesnek tekintjük arra nézve, hogy kisebb szállítványok elszállítása is sikerrel legyen eszközölhető. Nagyobb szárnyas állatok, mint: élő ludak és pulykák, ha azok 400 darabnyi falkákban kerülnek feladásra, 240 kl. szabványsúly és a II. rendes osztály díjtétele alapján számítottak el.

A már említett Kolozsvár-budapesti viszonylatban 100 klm. után a régi 219.0 krnyi díjtétel ellenében az új díjszabás 185.5 krnyi díjtétele jó alkalmazásba s így ez esetben is 35.5 kr. vagy 19.2% díjmentesítés mutatkozik, mi az igényeknek annyival inkább megfelel, mert a szabványsúly maga is kedvezményezést foglal magában. Ily nagyobb küldemények eddig sertés-kocsiokban szállítottak el, mely elszállítási mód mindaddig alkalmasnak és teljesen megfelelőnek bizonyult.

Kisebb baromfi-szállításra nézve továbbá, a hol a szállítási illeték a tényleges súly után számított, intézkedés történt arra nézve, hogy a jelenleg az osztrák államvasutnál alkalmazásban levő baromfi-szállító kocsiok és szállítóhó talyigák mintájára kísérletképen 3 kocsi és 5 talyiga berendeztessék, illetve beszerzettessék.

Azok létezéséig az egész kocsi-rakományban történendő szállítást oly irányban fogja az igazgatóság tanulmányozás tárgyává tenni, hogy annak érdekében vagy az általános díjszabási határozmányokat, a melyek szerint egy szállítható baromfi-falyiga után 250 klg., a baromfikocsi egy osztálya után 500 klg., egy baromfikocsi mindkét osztálya után 1000 klg. göngyűsúly, valamint a baromfi tényleges súlyáért a díjszabás I. osztálya fizetendő, — fogja megfelelően módosítani, vagy pedig azok helyett, e tanulmányozás eredményéhez képest megállapítandó kocsi-rakományi díjtételek fog életbe léptetni.

A baromfi-szállítványok gyors és pontos továbbítására nézve mindaddig panasz nem fordult elő; mindamellett egyidejűleg meghagyott

az állomásfőnököknek, hogy a teherárként feladott élő és leölt baromfi a legközelebbi közvetlen végveszovelat továbbítsák. Ezután tehát feltehető, hogy az új díjszabás olcsóbb tételei a tojás-kereskedést is lényegesen fogják elősegíteni. Felhívom a kamarát, hogy a fennebikről az érdekelteket értesítse. Budapest, 1881. sept. hó 29-én.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. október 7.

— A hivatalos lapból. A m. k. igazságügyminiszter H a u p t Frigyes nagyzsebeni kir. törvényszéki aljegyző a felhéttemplomi kir. törvényszékhez jegyző; továbbá K o v á c s y Albert erzsébetvárosi kir. törvényszéki díjas jegyzőkomokot a megyesi,

S z a k á c s Balázs kir. igazságügyministeri fogalmazó-gyakorukot a szolgásonlyói kir. járásbíróshoz aljegyzőkké.

Helyi hírek.

— Jog- és pénzügyi bizottsága városunknak tegnap ülést tartott, melyben a belügyi miniszter legújabb rendelete olvastatott fel. E rendelet értelmében Kolozsvár zárt városnak jelentetik ki, s mint ilyenek, fogyasztási adóit az állam szedtetni be ezután pénzügyőrei által. A bizottságok tegnap üléstükben közmegegyezéssel hátrányosnak jelentették ki e rendeletet városunkra nézve s elhatározták, hogy feliratot intézzenek a miniszteriumhoz, sőt külön küldöttséget is menosztenek ez ügy szövejei elintézésére.

— Meghívás. A m. k. t. egyetemi kör fi hó 9-én vasárnap d. e. 11 órakor nyilvános önképzőköri gyűlést tart, melyre az érdeklődő közönség tisztelettel meghívatik. Tárgyak: 1. Előki megnyitó. 2. „A római nők társadalmi állása” értekezés írta és felolvassa: Veisz Emil. 3. Szavaltat: Lengyel József által. Kolozsvár, 1881. okt. 6 Deák Gábor, e. i. elnök. Sárkány Lajos főtákar.

— A kolozsvári m. k. t. o. középiskolai tanárjelöltek segélyegylete f. hó 10-én, hétfőn, d. u. 6 órakor a bölcsészeti kar VIII. sz. tantermében folytatódagos közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívataak. Tárgyai: 1. Az ügyrendtartási szabályok megvitatása. 2. Indítványok. Kolozsvárt, 1881. okt. 7-én. Ifj. Szolga Miklós tanárj. s. e. elnök. Nuriacs Vidor titkar.

— Pongrácz Lajos helybeli kedvelt népzene-színk tizenegy tagból álló társulatával holnap a Kis Pipában bucenestélyt rendez, mellettk körüljárja indulna. Körutájában a következő helyeket fogja látogatni: Torda, Enyed, Déva, Arad, Temesvár, Szeged. Alkalmasint csak karácsonyra tér vissza.

— Nagy égés. Tegnapelőtt délbén Pata községben nagy égés volt. A falubíró telkén égett le két ház, egy csűr, 80 boglya széná, 200 kalangya buza. A tűz a csűrben tütt ki, hol azelőtt csepeltek. Hallomás szerint a bíró uram kissé leitta az életet, s elaludt a pajtában, s ha valakinek eszébe nem jut, hogy a pajtában levő borjut kimentse: bíró uram is odaég.

— Lapunk mai számában veszik olvasóink Graf J a k a b n é női munkák termének megnyitására szólókörözenyét.

— Időjárás. E u r o p á b a n: A nagy légnyomás (774—776) a continens északi-keleti részéből jön; a depressió Olaszországban közepes légnyomással (760) emelkedett Közép-Európa mérsékelt szelektől többnyire borus, esős; az Ak polkon nagy havazással. Hazánkban Többnyire északi-keleti s részben déli helyenkit még erős szelek mellett a hőmérséklet délnyugaton nagyobbobott a légnyomás általában mindenütt föléb szállt. — Az idő általában felhős-borus számos esővel. Az e hó 2-ikán előrejelzett idő végéhez közeledik s egyre szárazabb és melegebb lesz. Kilátás a jövő időre: H a z a n k b a n: Északkeletre és keleten hűvösebb, száraz derűsített a kisebb dőllyugati részben felhős borus időt várhatni helyi esővel.

Hazai hírek.

— Deák Ferenc és Napoleon herceg. A napok előtt a fővárosban járt Napoleon hercegtől egy kabinetarczképet őriznek a nemzeti muzeumban levő „Deák szobában,” melyet a herceg 1868. év július havában, mikor buzamosabb ideig szintén fővárosunknak vendége volt, személyesen adott át Deáknak, ugyanakkor Deákot is arra kérvén, hogy az ő arczképével ajándékozza meg őt, Napoleon arczképe sajátkeztől (magyar fordításban) s szavakat írta: „Kiváló tiszteletem jeléül ajánlom ezen arczképet Deák Ferenc urnak, a lovasias magyar nemzet legnagyobb államférfijának. Pest, 1868. július 17-én, Napoleon herceg.” A herceg e napon több magyar államférfi kíséretében meglátogatta Deákot az „Angol királynő” szállodában birt lakásában s egy óránál tovább igen meghittlen folyt közöttük a társalgás a jelenlété tolmácsok közvetítésével. Deák meg az nap viszonzta a látogatást a hercegnél. Elváláskor többek közt felemlítette, hogy nemcsak a ismét meglátogatta a magyar fővárost. Ez ígértét most másfél évtized után be is váltotta, de a haza bölcsét már életben nem találta.

— Honnan szerzi a székely szövő asszony a muszárt? Fonalat vásárolni ment be a napokban egy székely asszony Sepsz Szt. Györgyre. A mint az utcán együgyő, meglát egyik kereskedés kirakatában egy szászországban készített diszes abroszt. Oda sompfordát a bolt ajtóhoz és nézi hosszasan a szép „sáhos portékát,” végre nem alhatott ellent vágyainak. — Be-

megyen a boltba és megkéri az „urfi” [hogy vegye le neki egy kicsiddég azt az abroszt. A boltos készséggel engedelmessedik. Az asszony veszi az abroszt. Számítja a szálakat és gondolkodik; újra számít és nézi a plafondot. Végre megköszöni a szíveséget és távoznál készül. „Hát nem tesszik az abrosz néni?” — szól a boltos reménytelen ábrázattal. Nem bizony nekem instálom, mert én magam is tudok ilyet csinálni. A boltos kételkedve rázza a fejét Két hét múlva mint a „Nemere” írja asszonyunk elvitte az után csinált abroszt a kereskedőhöz, a ki nem gyöz elegend bámolni a székely asszony ügyességén; mert az asztalterítő olyan tökéletesen le volt szövve, hogy színében, mustrájában annyira megegyezett a szászéval, hogy a legélesebb figyelő se különböztethette volna meg az eredeti példánytól.

— A fővárosi tanács beleegyezett abba, hogy a nemzeti színház igazgatóság a vár színházban a helyiárakat részben felemelhesse, és pedig a pábolyokat 1—1 frttal és az első öt sor zsárszékét is némileg, ugy az operai mint a drámai előadásoknál. (Ezen felemelés már tényleg életbe van lépette.)

— A Dugonics-család kihalt. Özvegy Bárhidy Józsefné született Dugonics Terézia asszony tegnap Szegeden elhunyt, életének 72-ik évében. A tisztes matróna, kit nagyszámú sarjadék gyászol, utolsó tagja volt a Dugonics-családnak, mely nemzeti irodalmunk uttörőjét számlálta tagjai köréhez.

— Megkövesült kígyó. A folyamattban levő országos földtani felvételek munkálatainál a Lajta határhégyiségben egy körülbelül 70 centiméter hosszú megkövesült kígyót találtak a feltárt hegyrétegek közt. A ritka lelet a m. kir. földtani intézet gyűjteményét fogja gazdagítani, de előzőleg a földtani társulat egyik havi szakgyűlésében fog közszemlére kitétetni.

— Lendl kapitány valópőre. A Göcsej-ügyből ismeretes murgthai lovag L e n d l Vilmos, mint a „M. H.” írja, már néhány év óta külön váltva él nejeitől. A feszült viszony mely közte és neje között fenforog, az utolsó napok eseményei ekkor autaból jelleget tültött s arra birták Lendl nejét, hogy férje ellen valópert indítson. A keresetet Lendlné asszony már be is nyújtotta férje ellen a budapesti kir. törvényszékhez, mely a békéltetési tárgyalást legközelebbre ki fogja tűzni. A valóperben felperesű a többek között a „kiolthatatlan ellenszenvet” is hozza fel, mint a válás egyik indokát. e pontban tehát együtt érez mint igaz maggyarral. Lendl ur a tárgyalásra természetesen szintén be fog idéztetni, de aligha fog azon megjelenni, jól tudván, mily kevésbé vendégszerető fogadtatás várna itt reá.

Vegyes hírek.

— A királyné pipája? Múlt évben Angolországban „a királyné pipája” 240.000 font sterling értékű szivari fogyasztott el. A nép ugyanis a királyné pipájának nevezi azt a kályhát, a melyben a vámhivatalnok által lefoglalt csempészet szivarokat elégetik.

— A szultán és Salamon temploma. Jeruzsálemből jelentik török lapoknak, hogy a szultán a jeruzsálemi Salamon templom meg fennálló részeinek restaurálása, a tér megtakarítása iránt rendeletet adott ki. E téren áll tudvalevőleg az Omar mecset is, mely évenként körülbelül 150.000 forintot jövedelmezett; ez összeg, mely eddig nagybörérszt Konstantinápolyba küldetett — fog a templom restaurálásának költségeire fordítani. A munkálatokat már Abdul Aziz, az elhunyt Ferencz József királynak a szent földre tett útazása alkalmából elrendelte, mindazáltal az be lett szüntetve, mig nem később, mikor Rudolf trónörökös a templomot meglátogatta, Reuf pász, jeruzsálemi kormányzó igen rosszul érinté annak elhanyagolt, szomorú állapotát. Jelentést tett e felől a szultánnak; s ennek folytán a szultán elrendelte, hogy az újítási munkálatok haladéktalanul ismét megkezdessenek. A porta két küldött: Serid és Naif effendi fognak a munkálatokra felügyelni.

— Három ember megfuladt. Bousov falujában, Cseaszlan mellett a napokban iszonyu szerencsétlenség történt, mely három embernek került életébe. Vranj Venczel odaváló földbírtkos az udvarán levő betemetett kutat szolgálival ki akarta ásatni. Maga is segített a munkában. Mikor a gödört annyira kitágították, hogy egy ember beleférhetett, lebocsátották a lajtorját s Vranji megparancsolta a szolgának, hogy mászkál le a kutba. A legény szót fogadott, de a mint a létra második fokára lépett, elveszté az egyensúlyt s lebukott a mélységbe. A gazda megakartá őt menteni, de maga is leesett a lajtorjáról. Vranji feleségének feltűnt, hogy férje oly sokáig marad távol s lenézett a kutba. Meglátta ott a halálal küzdő embert és mentésére sietett, de ő sem volt szerencsebb s szintén a mélységbe zuhant. A három embert halva találták, mert a légenytől megfuladtak. Hasztalan próbálták, nem lehetett őket életre költetni. A szerencsétlen házaspár két fút s egy öt hónapos leánykát hagyott hátra.

KÖZGAZDASÁG.

Az „Anker” élet- és járadék-biztosító társaságnál 1881. augusztus hóban benyújtott

500 bevallás 985,587 frt. biztosítandó összeggel és pedig: 303 bevallás 614,040 frttal életre, és 197 bevallás 371,547 frttal életre. Kiállítva lőn 249 kötvény 465,257 frttal halálre, és 179 kötvény 378,732 frttal életre, összesen tehát 428 kötvény 843,989 frttal. A havi bevétel volt 135,699 frt haláleseti díj, és 112,122 frt. bevételben összesen 247,821 frt.. Halálesetekért kifizetett 39,626 frt. Ez évben benyújtott 4271 bevallás 8,339,061 frttal; és kiállított 3879 kötvény: 7,495,889 frttal; ugyanezen időben bevételt 1,964,641 frt; halálesetekért pedig kifizetett: 354,421 frt. A társaság működése kezdetétől fogva halálesetekért kifizetett 10,248,031 frt. és az 1871—81-ik tülélesi társulás (Asszociáció) eredménye 18,183,976 frt. volt.

A

„Kelet” magánlaviratai.

(Magyar távirati iroda.)

Budapest, okt. 7. Az 1882-ki költségvetés meg a delegációk ülészése előtt beterjesztetik. Indemity csak akkor kértetik, ha a budget ez évben nem tárgyalható. Miután az amerikai követ a sertésbusz behozatali tilalma ellen felszólt, az ügyet Budapesten egy bizottság megvizsgálja.

A képviselőház osztályai ma d. e. és a bíráló s naplóbíró bizottságai megalakultak. A függő államadósság ellenőrzésére kiküldött bizottság is megalakult. Előnöke Zichy Henrik gróf, alelnöke Bohus Zsigmond, előadó Halassy Gyula. Az állandó igazoló bizottság következő képviselők megbízó leveleit vette tárgyalás alá és igazolta: Bethlen András gr., Mihalovics János, Nedeczky Sándor, Ocsaky Rudolf, Geisz László. Azonkívül a 33 horvát szlávok képviselő megbízó leveleit tárgyalta és mindnyáját igazolta. Ugron Gábor a képviselőház elnökéhez intézett levelében kijelenti, hogy a kolozsvári kerületet tartja meg.

Bukarest, okt. 7. Az egész ország területi tanácsosai október 15-re rendes gyűlésre hívtak egybe. A miniszterek tegnapelőtt nagyszámú képviselőt és tanácsost hívtak össze a tanácssterembe.

Bécs, okt. 7. A vámkonferencia tanácskozásai folytatattak. Hírlik, hogy a vámok fölemeltetnek.

Lemberg, okt. 7. Csernovitzi vasút igazgatótanácsnoka, az elhunyt Herz báró helyébe Ghyka Demeter herceget nevezte ki az igazgató bizottság elnökévé.

Heidelberg, okt. 7. A német vasuti egylet műszaki bizottságának elnökévé, a magyar államvasút, illetve Tolnay Lajos vezérigazgató választottat meg közfelkiáltással.

A bécsi „Politische Correspondenz” táviratai.

Konstantinápoly, okt. 6. Az utóbbi jelentések Hedschachból megnyugtatók. Számos utabalek a Montefik törzseből hódoló telegramokat intézett a szultánhoz és hadügyminiszterhez Konstantinápolyba.

London, okt. 6. Gladstone hosszabb körútra megy Skótiába s ez alkalomból meglátogatta kerületének több községét. E hó 8-án Leedsben meeting gyűl össze, hol Gladstone beszédet fog tartani, melyben jelentős politikai nyilatkozatokat teend.

Madrid, okt. 6. Az iberi unió tervezetét a spanyol és portugál királyok külsőben levő találkozója előtt a saját behatón tárgyalja. A portugál követésnékn betöltése a spanyol udvarnál, Andrade Corvoval, ki az uniókat határozott ellene, úgy tekintik, mint a portugál uralkodóhoz szándékol nyilatkozatát az unió kérdésében.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlét. 7. szám.

Kolozsvárt, szombat 1881. október 8-án.

STUART MÁRIA

tragedia 5 felvonásban írta Schiller

Kezdeté 7 órakor. Vége 10-kor.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKESY KÁROLY.

NYILTÉR.)*

Lakás-változtatás!

A Bartha kisasszonyok

magán-tanító- s nevelőintézetüket az alsóbb kereskedelmi iskola volt helyiségébe, **főtér 13. sz. br. Wesselenyi Ferencz** házába, költöztették.

(430.)

(1—1)

*E rovat alatt megjelenő cikkeket senmi felelősséget nem vállal a szerk.

Magyar kir. államvasutak menetrendje. (Keleti vonal.)

Érvényes 1881. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—predeal irány Kolozsvárról.										Predeal—nagyvárad irány Kolozsvárról.									
Allomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes-vonat		Menetjegy árak		Allomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes-vonat		Menetjegy árak	
		202. sz.	óra perc	204. sz.	óra perc	202. sz.	óra perc					201. sz.	óra perc	203. sz.	óra perc	201. sz.	óra perc		
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	3	25	5	00	6	50	6	29	4	49	Predeal	Elind.	1	09	—	—	14	87
M.-Telegd	"	3	56	5	42	8	17	5	31	3	79	Brassó (Vendéglő)	"	2	16	6	13	13	63
Rév	"	4	31	6	24	10	00	4	36	3	12	Földvár	"	2	44	6	52	8	35
Csucsá (Vendéglő)	"	5	28	7	28	12	41	2	96	2	12	Apáca	"	3	03	7	23	9	34
Bánffy-Hunyad	"	6	01	8	05	2	13	2	06	1	47	Agostonfalva	"	3	18	7	51	11	00
Egeres	"	—	—	8	50	3	30	1	16	—	83	Homoród-Kőhalom	"	3	52	8	41	12	48
Kolozsvár (Vendéglő)	Érk.	7	08	9	40	4	58	—	—	—	—	Erked	"	—	—	9	41	2	49
Kolozsvár	Elind.	7	18	10	14	8	00	—	—	—	—	Héjasfalva	"	4	54	10	15	4	01
Apáhida	"	—	—	10	36	8	37	—	55	—	39	Segesvár (Vendéglő)	"	5	07	10	32	4	29
Gyéres	"	8	30	12	04	10	54	2	14	1	53	Segesvár	"	5	12	10	52	5	23
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Érk.	8	51	12	38	11	43	2	84	2	03	Erzsébetváros	"	5	40	11	31	6	49
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	53	12	48	12	23	—	—	—	—	Medgyes	"	6	01	12	06	8	10
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	12	35	3	12	2	23	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Érk.	6	13	12	24	8	38
Felvincz	"	—	—	1	03	12	52	3	13	2	24	Kapus (Vendéglő)	Elind.	6	31	12	30	9	50
Nagy-Enyed	"	9	17	1	27	1	42	3	67	2	62	Mikeszása	"	—	—	12	49	10	30
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Érk.	9	33	1	47	2	17	4	24	3	03	Hosszu-Aszó	"	—	—	1	05	10	54
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	40	2	07	3	00	—	—	—	—	Balázsfalva	"	7	03	1	25	11	39
Karácsonfalva	"	—	—	2	35	3	48	4	90	3	50	Karácsonfalva	"	—	—	1	40	12	06
Balázsfalva	"	10	09	2	50	4	17	5	18	3	70	Tövis (Elágazás Gyula-Fehérvár felé)	Érk.	7	30	2	06	12	49
Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	4	44	5	55	3	97	Tövis (Vendéglő)	Elind.	7	37	2	26	2	18
Mikeszása	"	—	—	3	23	5	15	5	92	4	23	Nagy-Enyed	"	7	54	2	48	3	04
Kapus (Elágazás Nagy Szeben felé)	Érk.	10	42	3	41	5	44	6	33	4	52	Felvincz	"	—	—	3	10	3	47
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	49	3	51	6	52	—	—	—	—	Maros-Ujvár	"	—	—	3	17	3	58
Medgyes	"	11	03	4	11	7	42	6	74	4	82	Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Érk.	8	18	3	24	4	09
Erzsébetváros	"	11	25	4	44	8	45	7	48	5	34	Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	23	3	34	4	50
Segesvár (Vendéglő)	Érk.	11	51	5	22	9	49	8	38	5	99	Gyéres	"	8	47	4	10	5	55
Segesvár	Elind.	12	11	5	32	10	33	—	—	—	—	Apáhida	"	—	—	5	38	—	—
Héjasfalva	"	12	26	5	50	11	15	8	79	6	28	Kolozsvár (Vendéglő)	Érk.	10	7	5	50	8	11
Erked	"	—	—	6	28	12	19	9	45	6	75	Kolozsvár	Elind.	10	17	6	28	8	20
Homoród-Kőhalom	"	1	29	7	29	2	00	10	56	7	54	Egeres	"	—	—	7	26	10	08
Agostonfalva	"	2	04	8	18	3	53	11	58	8	28	Bánffy-Hunyad	"	11	32	8	12	11	38
Apáca	"	2	24	8	51	4	41	12	12	8	66	Csucsá	"	12	05	8	54	1	25
Földvár	"	2	44	9	23	5	37	12	33	9	09	Rév	"	12	50	9	52	3	56
Brassó (Vendéglő)	"	3	25	10	02	6	48	13	63	9	75	M.-Telegd	"	1	17	10	27	5	43
Predeal	Érk.	4	28	—	—	14	87	10	62	—	—	Nagyvárad (Vendéglő)	Érk.	1	45	11	04	6	29

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.

Állomások	Szem. von. 1882. sz.		Állomások	Vegy. von. 1812. sz.		Állomások	Szem. von. 1801. sz.		Állomások	Vegy. von. 1811. sz.		Árak
	Minden nap óra	perc		Minden nap óra	perc		Minden nap óra	perc		Minden nap óra	perc	
Kapus (V.) Ind. N.-Szeben(V.)É.	11	19	Kapus (V.) Ind. N.-Szeben(V.)É.	4	25	N.-Szeben (V.) I. Kapus (V.) Érk.	3	58	N.-Szeben (V.) I. Kapus (V.) Érk.	10	05	6 19 8 33
	1	41		6	50		5	50		11	57	4 52

Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.

Állomások	Szem. von.		Vegy. von.		Árak
	1702. sz.	1712. sz.	1701. sz.	1711. sz.	
	Minden nap				
	óra	perc	óra	perc	H.o.JII.o. fr.kr.fr.kr.
Tövis (V.) Ind.	2	39	8	20	Jegyzet. A vastagabb ke- retbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig szá- mitott éjjeli időt jelentik.
Gy.Fehérvár É.	3	11	9	10	
Gy.Fehérvár I.	1	01	6	24	6:01:59
Tövis (V.) Érk.	1	33	7	14	1:24:03

Kocsárd—Marosvásárhelyi szárnyvonal.

Állomások		Szem. von. 1602. sz. Minden nap óra perc	Állomások	Vegy. von. 1612. sz. Minden nap óra perc	Állomások	Vegy. von. 1801. sz. Minden nap óra perc	Állomások	Szem. von. 1601. sz. Minden nap óra perc	Árak
Kocsárd (V.) Ind.	9 12	Kocsárd (V.) Ind.	5 00	M.-Vásárhely Ind.	9 07	M.-Vásárhely Ind.	4 38	531	3 70
Maros-Ludas "	10 08	Maros-Ludas "	4 08	Csapó-Radnóth I.	10 28	Csapó-Radnóth "	5 58	128	3 05
Csapó-Radnóth I.	11 13	Csapó-Radnóth I.	6 05	Maros-Ludas "	11 20	Maros-Ludas "	6 55	362	2 59
M.-Vásárhely É.	12 26	M.-Vásárhely É.	7 18	Kocsárd (V.) Érk.	12 14	Kocsárd (V.) Érk.	7 49	284	2 03

H I R D E T É S E K.

2200—1881.

Árlejtési hirdetmény.

Az országos „Károli” kórház és az azzal kapcsolatban lévő kórintézetek számára a jövő 1881/2. árlejtési évre szükséges 1439 köbméter üsztatatlan kemény tűzifa szállítása iránt idei július hó 26-án kihirdetett és augusztus hó 22-én megtartott árlejtés a kívánt eredményre nem vezetvén, a nagyméltóságú m. k. belügyminiszteriumnak mult hó 23-án 41646. sz. a. kelt rendelete folytán, újabb árlejtés, illetőleg ajánlati eljárás fog tartatni és erre határnapul

folyó évi október hó 15-ike

tűzetik ki.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen szállításra vállalkozni hajlandók lennének, hogy ez iránti írásbeli ajánlataikat folyó október hó 15-ike reggeli 9 óráig a kórház igazgatósági irodába adják be, a hol is azok felbontása azonnal meg fog történni.

A köbméter fának egységi ára 3 frt. van határozva és a b. natpénz a szállitmány 5 százalékában áll; — különben az árlejtési feltételek a kórház irodájában megtekinthetők.

Az országos „Károli” kórház igazgatóságától.

Kolozsvártt, október hó 3-án, 1881.

Dr. Bakonyi József.

(422)

1—3

BAK LAJOS

műasztalos

KOLOZSVÁRTT

gépekkel berendezett gyárában mindennemű

BUTOROKAT,

BOLTI és TEMPLOMI

berendezéseket,

építési asztalos munkákat

készít, s az építések alkalmából ajánlja gőzzel kiszáritott

uagy mennyiségben

készletben levő

KOCZKAPADLOIT.

Amerikai tölgy parquette egy □ öl 7 frt.

Koczás parquette egy □ öl 12 frt.

Ugyan ő nála kaphatók kiszáritott tölgy, bükk, juhar, hárs, dió, kőris s másnemű fák jutányos árban.

Megrendeléseket vidékre is a legnagyobb pontos-sággal teljesít. (240) 46—100

Számos bizonyítvány a legelső orvosi tekintélyekből érdem érdem, különböző kiállításról.

Harminez éven át jónak bizonyult

Anatherin szájviz

Dr. Pop J. G. től es. k. udvari fogorvos Bécsben,

1. Bognergasse 2.

Gyökerező gyógyszer mindennemű fogfájás ellen. Jónak bizonyult öblögető viz az idült torokbajoknál. 1 nagy palack 1 frt. 40 kr. 1 közép 1 frt. és 1 kicsi 50 kr.

Növényi fogpor rövid használat után fogakat vakító fehéreké teszi anélkül, hogy azok ártalmára volna. Ára dobozonként 63 kr.

Anatherin fogpástája üvegszelenzékben, 1 frt 22 arall, jónak bizonyult fogtisztító szer.

Illatos fogpástája a szájüreg és a fogak ápolásáért fentartára a legki-tünőbb szer darabja 35 kr.

Fog olma igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lyukas fogaknak-önölmözására. Ára dobozonként 2 frt. 10 kr.

Növényi szappan a legkellemesebb s a legjobb szer az arczbőr-szépítésére. Ára 30 kr.

A t. cz. közönség felkérte világosan Pop csász. k. udvari fogorvos-főle készítményeket kéri, s csak az olyakat fogadni el, melyek saját véd-jeggyel vannak ellátva, Raktárak vannak:

Kolozsvártt Wolff János, Dr. Hincz Gy. Biró János, Valentini A. Széki Miklós gyógyszerészeknél, Dietrich Samuel, Csapó Sándor és Demeter József kereskedésében. Tordán Trajvonits E. gyógyszerésznél és Török Albert kereskedésében. Tekébe Wagner F. gyógyszer. B.-Hunyadon: Fay V. gyógyszer. Szamosújvártt: Placintár G. és fia gyógyszer. Szász-régenbe: Schaaser S. és Czoppelt F. gyógyszer. M.-Láposon: Brenner O. Deesen: Roth P. gyógyszerészeknél. Beszterczén: Fleischer Rudolf és B. Zincz kereskedőknél. Gy.-Szent-Miklós-on Eranosz B. gyógyszer. Radnán: F. Daichent, Betlenben: Szentgyörgyi M. Borge-Prundon: Vachsmann A. Zilahon: Ungar G. és Weisz S. gyógyszerészeknél. Maros-Vásárhelyt: Hutflesz K. keresk. Binder K. Jenei K. gyógyszer. Lechnitz: Scheint F. gyógyszer. Gyergyó-Ditrőba: Szathmári S. gyógyszerésznél. Sz. Udvarhelyt: Koncz A. gyógyszer-gyógyszerésznél. és Erdély összes gyógy és illatszertárjaiban. (268) 11—17